

Česká zemědělská univerzita v Praze
Institut vzdělávání a poradenství

Katedra profesního a personálního rozvoje

Projektové vyučování
na téma Člověk a svět práce

Bakalářská práce

Autor: Zieglerová Ludmila

Vedoucí práce: doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

2022

Zadávací list

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: **Projektové vyučování na téma Člověk a svět práce** vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Milavčích dne

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

V úvodu bych ráda poděkovala paní doc. PhDr. Radmile Dytrtové, CSc., za odborné a metodické vedení mé bakalářské práce, trpělivou pomoc při jejím zpracování, cenné informace a příjemnou spolupráci. Velké díky patří i mé rodině, která mi byla podporou po celou dobu mého studia.

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o vývoji a využití projektového vyučování v odborném vzdělávání na středních školách. Cílem práce je detailní návrh konkrétního projektu a jeho realizace v současném odborném vzdělávání v oboru kadeřník.

Práce obsahuje dvě části. Teoretická část se věnuje historickému vývoji projektového vyučování od počátku až po současnost a využití projektového vyučování v českých zemích v dnešní době. Definuje pojmy týkající se vzdělávání, včetně projektového vyučování, výhody a nevýhody projektového vyučování a kompetence získané konkrétním projektem. Součástí práce je rozpracování jednotlivých fází projektu. Práce se zabývá využitím projektového vyučování k motivaci žáků, jejich samostatné práci, ale také zapojení žáků do vzdělávání.

V praktické části jsou aplikovány teoretické poznatky v konkrétním projektu na téma „Tvarování vlasů.“ Praktická část obsahuje návrh konkrétního projektu a průběh projektu – plánování, motivaci, realizaci, prezentaci a zhodnocení projektu. Zhodnocení projektu proběhlo formou diskuse, rozhovorem s žáky i učiteli. Diskuse a rozhovor sloužily k poskytnutí zpětné vazby o úspěšnosti projektu. Další formou hodnocení byl dotazník, v němž byla stanovena kritéria hodnocení. Učitelé i žáci vybírali odpovědi z předem daných možností.

Z hodnocení projektu jednoznačně vyplývá, že tento návrh projektu lze použít v dalším vzdělávání i u jiných tematických celků. Je zcela zřejmé, že zařazování projektového vyučování do odborného vzdělávání je správná cesta k naplnění rámcově vzdělávacích programů.

Klíčová slova: projektové vyučování, střední odborná škola, člověk a svět práce

Abstract

The bachelor thesis deals with the development and use of project teaching in vocational education at secondary schools. The aim of the work is a detailed design of a specific project and its implementation in the current vocational education in the field of hairdressing. The work contains two parts. The theoretical part deals with the historical development of project teaching from the beginning to the present and the use of project teaching in the Czech lands today. It defines concepts related to education, including project teaching, advantages and disadvantages of project teaching and competencies acquired by a particular project. Part of the work is the development of individual phases of the project. The work deals with the use of project teaching to motivate students, their independent work, but also the involvement of students in education. The practical part applies theoretical knowledge in a specific project on the topic of "Hair Shaping." The practical part contains a proposal for a specific project and the course project - planning, motivation, implementation, presentation and evaluation of the project. The evaluation of the project took place in the form of a discussion, an interview with students and teachers. The discussion and interview served to provide feedback on the success of the project. Another form of evaluation was a questionnaire in which the evaluation criteria were set. Teachers and students chose answers from pre-given options. The evaluation of the project clearly shows that this project proposal can be used in further education and other thematic units. It is quite clear that the inclusion of project teaching in vocational education is the right way to fulfill the framework educational programs.

Key words: project teaching, secondary vocational school, man and the world of work

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE	10
1 Cíl a metodika.....	10
2 Historie a současný stav sledované problematiky.....	11
2.1 Historie a současné zdělávání.....	11
2.1.1 Typy projektů.....	13
2.1.2 Definice základních pojmů	17
2.2 Projektové vyučování.....	21
2.2.1 Etapy projektového vyučování.....	22
2.2.2 Projekty dle uspořádání.....	23
2.2.3 Výhody projektového vyučování.....	24
2.2.4 Nevýhody projektového vyučování.....	24
PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE.....	25
3 Příprava a průběh projektu.....	25
3.1 Realizace projektu.....	28
3.1.1 Realizační fáze.....	30
3.1.2 Fáze prezentace výsledků.....	32
3.1.3 Fáze hodnocení projektu.....	33

3.2 Průzkum přínosnosti projektu.....	34
3.2.1 Popis vyhodnocení projektu	35
3.2.2 Grafické vyhodnocení projektu.....	35
3.2.3 Zhodnocení projektu vyučujícími.....	38
3.2.4 Zhodnocení dotazníkového šetření	43
3.3 Diskuse.....	44
ZÁVĚR.....	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	47
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, PŘÍLOH.....	48
PŘÍLOHY	

ÚVOD

V dnešní dynamické době dochází ve školách k zásadním změnám. Funkcí školy již dávno není mentorování znalostí. Škola přestává být pouze zdrojem informací. Digitalizací se zásadně mění náš způsob života, a to především zaváděním nových technologií.

Každý z nás je nucen neustále se učit novým věcem jak v profesním, tak v osobním životě. Tyto nové skutečnosti zcela zásadně mění funkci školy. Již nestačí pouze žákům předkládat hotově poznatky. Je nutné žáky výukou zaujmout, vtáhnout žáky do výuky. Také tím, že žáci budou přijímat, zpracovávat a vyhledávat si informace, bude pro ně výuka efektivnější a motivující. Jednou z možností, jak žáky vhodně zapojit do výuky, je projektová výuka. Projektová výuka v dnešní době internetu umožňuje žákům pracovat samostatně, získávat znalosti a čerpat informace, zvyšovat rozhled.

Projektové vyučování se jeví jako jeden z prostředků naplnění cílů vyučování. Projektové vyučování je pro odborné školství jedna z možností, jak propojit teorii s praxí. Projektové vyučování je metoda výuky, která žákům umožní propojovat a uplatňovat aktivně znalosti z mnoha předmětů smysluplně. Umožňuje žákům seberealizaci, spolupracovat, objevovat, motivuje je k samostatnosti. Nutí je přemýšlet, řešit zadané úkoly. Projektové vyučování naplňuje potřeby moderní a efektivní výuky. V odborném školství je nutné větší zapojení žáků do reality, vžívání se do nové role, uplatňovat získané poznatky a využívat poznatky v praktické výuce. Tímto se žák učí novým odpovídajícím dovednostem a učí se rozumět určitým souvislostem. Projektové vyučování dává žákům příležitost pro utváření spoluzodpovědnosti, realizaci a integraci žákova poznávání vůbec. V projektovém vyučování spatřujeme cíl formování osobnosti žáka, rozvíjení tvořivosti, kompetencí, odborných dovedností a vědomostí. To vše je včleněno do smysluplného kontextu a konkrétního úkolu. Zapojení projektů ve výuce je jednou z možností, jak rozvíjet osobnost žáka ve všech rovinách. Důraz je tedy kladen na dítě a jeho rozvoj.

TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE

1 Cíl a metodika

Cíl práce:

Cílem práce je návrh didaktického projektu na vybrané vzdělávací téma a popis možnosti jeho realizace ve vzdělávání na středních odborných školách. Cílem projektu je aplikace teoretických poznatků v odborném vyučování. Vytvoření konkrétního projektu má sloužit k prohloubení znalostí a dovedností. Záměrem aplikace konkrétního projektu je přispět k obohacení klasické výuky. Projekt je zaměřen na přípravu žáků k úspěšnému vykonání závěrečných zkoušek a následně uplatnění absolventů v jejich budoucím povolání.

Metodika:

Ke zpracování závěrečné práce byla použita studijní literatura se zaměřením na historii, rozvoj a současné využití metody projektového vyučování. Analýza literatury byla provedena v teoretické části práce. Byly objasněny některé odborné pojmy týkající se vzdělávání, včetně projektového vyučování. Teoretická část se věnuje vývoji projektového vyučování v českých zemích a využití projektového vyučování v dnešní době. Praktická část bakalářské práce se zabývá detailním popisem, realizací a zhodnocením navrženého projektu. Praktická část zahrnuje konkrétní projekt na zadané téma. Samotný projekt vychází z rámcově vzdělávacího projektu oboru kadeřník. Téma projektu navazuje na tématický celek Historie náročné účesové tvorby. Odráží nutnost aplikace teoretických znalostí a praktických dovedností v odborném vzdělávání k úspěšnému absolvování studia a k následnému uplatnění absolventů na trhu práce.

2 Historie a současný stav sledované problematiky

2.1 Historie a současné vzdělávání.

Může se zdát, že projektové vyučování je v současné době módní záležitostí. Počátky projektových metod ale sahají až do období mezi dvěma válkami. Značný rozvoj vědy, industrializace a demokratizace společenského života požadovalo novou výchovu a vzdělávání žáků (Dvořáková, 2009, s. 9).

V nových podmínkách nebylo možné uplatňovat herbartovskou pedagogiku. V USA se od 70. let 19. století začala rozvíjet progresivní výchova. Oporou pro tuto výchovu byly myšlenky Rousseaua, Pestalozziho a Fröbela. Ředitel univerzitního ústavu School of Education v Chicagu F. W. Parker rozvíjel myšlenky Fröbela v elementární škole. V tomto ústavu se také nalézaly Deweyovy laboratoře.

F. W. Parker zaváděl do výchovy samostatnou aktivitu žáků. Rozvíjel motoriku, nonverbální komunikaci, hudbu a zručnost, kreslení, psaní (Dvořáková, 2009, s. 9.). Jak reformní pedagogikou 18. a 19. století, tak i pragmatickou pedagogikou je prosazován zásadní směr – respektování celé osobnosti žáka, jeho zkušeností, činnosti a z toho plynoucí užitečnosti (Kratochvílová, 2006, s. 26).

Progresivismus odmítá formalismus a pasivní učení. J. Dewey kritizoval školství. Učení by prý měl být proces aktivního sbírání zkušeností a výsledek samostatné práce s vlastními prožitky. Výchova by měla být postavena na zájmech a činnostech (Dvořáková, 2009, s. 10).

Pragmatická pedagogika se opírá o pojem „celé dítě.“ Při výchově je nutné klást důraz na aktivitu vychovávaného jedince (Kratochvílová, 2006, s. 26).

J. Dewey vyučování zakládá na tělesné práci, výkonu a výrobku. Žák prací získává dovednosti a zkušenosti. Člověk v životě se dostává do styku s problémovými situacemi. Myšlení mu dává možnost situaci vyřešit. Možnosti, jak situaci vyřešit, jsou experimentovat, argumentovat a praktická činnost (Dvořáková, 2009, s. 11).

Dewey vkládal velkou naději ve spojení školy se životem. Zdůrazňoval význam společnosti, společenských potřeb a cílů pro život žáka (Kratochvílová, 2006, s. 26).

J. Dewey do vzdělávání zařazuje praktické a konkrétní úkoly, které skýtá sám život. Jednotlivé úkoly jsou orintovány podle zájmů žáků, jejich věku a pohlaví (Kratochvílová, 2006, s. 43).

Získané zkušenosti vedou k obohacení každého jedince, což znamená přirozený vývoj. To vše Dewey definoval jako cíl výchovy a vzdělávání každé individuality (Kratochvílová, 2006, s. 26).

Při projektovém vyučování je kladen důraz na pravé, přirozené a skutečné problémy žáka. Řešení těchto problémů dává smysl činnosti, která směřuje právě k získávání potřebných zkušeností a realizaci učební látky v projektové výuce (Kratochvílová, 2006, s. 28).

Řešení problému je prostředek, ne ovšem cíl vyučování. Učení je založené na řešení životních problémů a situací (Dvořáková, 2009, s. 12).

Škola má vytvářet prostředí pro splnění výchovného cíle. Dalším, koho ovlivnily myšlenky J. Deweye, byl William Heard Kilpatrick (Dvořáková, 2009, s. 12).

Jeho vyučovací metody byly založené na řešení problémů a aktivizačním vyučování. Charakterizoval projektovou metodu výuky vzhledem k požadavkům demokratické a průmyslové společnosti. Žák by měl studovat sám otázky, objevovat a studováním řešit již známé. Žák se nemá učit pojmy a teorie. Projekt je pro žáky úkol, zájmový cíl, prostředek výchovného charakteru, motivací k učení, zdolávání překážek (Dvořáková, 2009, s. 13).

Kilpatrick spatřoval v projektové výuce prostředek výchovného charakteru vedoucího k rozvíjení poznatků. Vyučování mělo umožnit žákům vnímat lépe život kolem sebe a poznatky využívat (Kratochvílová, 2006, s. 28).

Pojem projekt poprvé použil C. R. Richurton, ředitel vzdělávacího ústavu Colite Kalifornie University. V té době byly projekty používány ke zdokonalení teoretických vědomostí. Žáci si naplánovali úkol, sestavili jednotlivé kroky. Jednotlivé úkoly plnili většinou v dílnách. Mimo to, že jsou projekty ve výuce mnohdy praktické, tak často jsou využívány jako motivační pomůcka (Dvořáková, 2009, s. 14).

Stronézard však rozlišoval projekt a problém. Problém znamená teoretické řešení myšlením. Projekt je realizace cíle, vytvoření produktu, výrobku. Žák je plně zodpovědný za výsledky (Dvořáková, 2009, s. 14).

Projekt lze považovat za prostředek, metodu k dosažení učebního cíle. Collings se domníval, že lze učební látku rozdělit na jednotlivé projekty s konkrétním cílem. Někteří američtí autoři se domnívali, že v podmínkách škol by výsledky byly nevalné kvality (Dvořáková, 2009, s. 16).

Zatímco se Klipatrick a McMurry domnívali, že projektovou výukou lze nahradit učební předměty, zastánci pragmatické pedagogiky považovali projektovou výuku za použitelnou paralelně s běžnou výukou učebních předmětů. Základem projektové výuky byla koncentrace. Snahy o koncentraci byly nejvíce na platónských školách. V těchto školách nebyl pevně daný rozvrh a učivo nemělo stanovené osnovy dle jednotlivých předmětů (Dvořáková, 2009, s. 20).

S tímto uspořádáním nesouhlasil J. Dewey. Při vývoji projektového vyučování se mnohdy jednotliví autoři přeli o přiměřenosti projektů. Obsah projektů ne vždy vycházel ze zájmu dětí, ale často vycházel ze zájmu dospělých. Projekty často přesahovaly zájmy, a hlavně možnosti dětí. McMurry poukazoval na to, že i v případech volných témat nejsou v souladu se zásadou přiměřenosti. I žáci si dokážou zvolit témata příliš náročná, nepřiměřená jejich věku. Mnohé projekty jsou příliš složité a pro žáky nepochopitelné a neřešitelné (Dvořáková, 2009, s. 21).

McMurry našel určitý kompromis a žádal uspořádat učivo do několika projektů. Učivo bude nahrazeno systémem projektů, které budou dynamické a snáze pochopitelné. Projekty měly žáka motivovat k činnosti a žák za jejich plnění nese plnou zodpovědnost. Úkoly, které projekty obsahovaly, měly vyzývat k řešení (Dvořáková, 2009, s. 22).

Kritický k obsahu výuky byl Rugg, psycholog. Zastával názor, že výuka má být uspořádána a učivo pečlivě vybíráno (Dvořáková, 2009, s. 23).

2.1.1 Byly prosazovány dva typy projektů.

1. Spontánní – volný projekt

Tradiční výuka je nahrazena volnou prací skupin. Postupy řešení si určují žáci sami. Určují si téma projektu, diskutují nad ním a domlouvají se. Výsledky projektu se ověřují v praxi. Spontánní projekty mohou mít několik podob. Učitel řídí práci žáků hodnocením. Výhodou je vlastní plánování, sebeřízení. Nevýhodou je, že projekty nepokryjí obsahově všechno učivo, které by si žáci měli osvojit. Jsou povrchní, při nedostatečné motivaci jsou bezcenné (Dvořáková, 2009, s.24).

2. Uložený projekt – projekt připravený učitelem

Projekty, které pracovaly dle učebních osnov a vycházely z jednoho předmětu, přesahovaly do jiných předmětů. Byly významem společenské a rozsahem veliké a často nesplnitelné. Z výchovného hlediska byly cenné a důležitý byl zájem dítěte (Dvořáková, 2009, s 25).

České školství na přelomu 19. a 20. století zcela podléhalo herbartovské filozofii a psychologii. Výuka byla zcela závislá na formalismu, pedantství, přehlížela potřeby žáků a měla mnoho dalších negativních jevů (Kratochvílová, 2006, s. 29).

Americká pragmatická pedagogika proniká do Evropy začátkem 20. století. Habartovskou školu považovali kritici za málo názornou, nepřirozenou a učení za příliš verbální. Reformátoři našeho školství se odkazovali na J. A. Komenského. Pokrokové názory prosazoval moravský učitel Josef Ulehla. Hlavním názorem, který prosazoval jako východisko pedagogického snažení, bylo respektování osobnosti dítěte. Do popředí vyzdvihoval vlastní zkušenost dítěte (Kratochvílová, 2006, s. 29).

Josef Ulehla viděl školu jako nepřirozenou, chyběl mu v ní vztah ke skutečnému životu a samotnému dítěti. Dítě dle něho mělo pracovat dle vlastní potřeby, zájmu a nepřilísné pozornosti. Uplatňoval ve výuce samočinnost, zvědavost a samoučení, činnost dítěte.

V české pedagogice projektové vyučování neupouštělo od tradiční formy výuky. Projektové vyučování nenahrazovalo klasickou výuku. Pouze se kombinují všechny formy výuky tak, aby podporovaly samostatnost a iniciativu žáků, samoučení, aktivitu (Dvořáková, 2009, s. 29).

Jedním ze zastánců projektové metody byl český pedagog pracovní školy Rudolf Žanta. V projektové metodě nacházel cestu k uplatnění samočinnosti žáka, vedoucí k rozvoji intelektuální i emocionální stránky (Kratochvílová, 2006, s. 30).

Naše školství ve 30. letech také ovlivnil významný teoretik činné školy a činnostního vyučování Jan Uher, který vycházel při řešení projektů z aktivity a činnosti žáka (Kratochvílová, 2006, s. 31).

V 90. letech 20. století nastává ve školství rozhodující obrat, který spočívá ve změně politických a společenských poměrů. Školství reagovalo na vývoj ve společnosti transformací. Změny vycházely z kritiky přílišné dominantní autority učitele, příliš jednostranných metod výuky, přetěžování žáků množstvím

nadbytečných informací a nevhodných způsobů hodnocení. V letech 1990–1991 nastala revize učebních osnov, která s sebou přinesla redukci osnov, čímž zároveň byl učiněn krůček k přeměně našeho školství (Kratochvílová, 2006, s. 32).

V našich školách se projektová výuka dostala ke slovu především v 90. letech minulého století, a to především díky aktivitě některých učitelů. Tito učitelé se sdružovali v uskupení, které neslo název Přátele angažovaného učení (Kratochvílová, 2006, s. 33).

Přednosti – žáci získávají dovednosti a vědomosti vlastními zkušenostmi. Jsou motivováni, projektové vyučování je baví, což poskytuje žákům potřebné sebevědomí. Slabším žákům umožňuje tento typ výuky se uplatnit a vyniknout. Rozvíjí klíčové kompetence, samostatnost, týmovou spolupráci, odpovědnost.

Úskalí – náročnost na učitele na přípravu výuky, na čas, na pomůcky, materiál, organizaci a kázeň. Nutná je při tomto typu výuky tvořivost, schopnost pracovat ve skupinách. Učivo není pevně uspořádáno. Vyžaduje schopnosti rychle reagovat na případné změny v řešení zadaného úkolu (Jezberová, 2011, s. 9).

Přednosti mohou mít několik rovin:

Dimenze žáka

Rovina duševního rozvoje – žák získává motivaci k učení, zodpovědnost za výsledek práce, samostatnost, zkušenosti v řešení problémů, sociální rozvoj, seberozvoj, duchovní rozvoj, dovednosti, znalosti.

Rovina sociálního rozvoje – schopnost spolupracovat, komunikativní dovednosti, vzájemný respekt, propojení individuálních zájmů se společenskými.

Rovina seberozvoje – sebepoznání, sebehodnocení, sebeúcta.

Rovina duchovního rozvoje – tvořivost, aktivita, fantazie...

Projektová výuka působí na rozvoj osobnosti dítěte. Dle typu projektu jsou rozvíjené určité roviny rozvoje.

Dimenze učitele

Učení nové role – poradce, učení vnímat dítě jako celek, učí se pracovat s informačními zdroji, využívání sebehodnocení a hodnocení, rozšiřuje možnosti organizačních schopností.

Dimenze procesu učení se

Učení zaměstnává hlavu i ruce, opatřuje žáka dovednostmi i znalostmi. Nenásilný proces, který respektuje individualitu člověka. Zaměstnává a rozvíjí celou osobnost dítěte. Navozuje dobré vztahy mezi učitelem a žákem. Orientuje se na pestrou organizaci výuky a lidské potřeby.

Dimenze okolního prostředí

Školy a okolí se vzájemně obohacují. U rodičů se zvyšuje zájem jak o dítě, tak i o školu a výuku. Škola zapojuje rodiče do vyučování. Výstupy přináší prospěch žákům i svému okolí.

Negativa či obtíže

Dimenze žáka

Časová náročnost, ne vždy je žák vybaven kompetencemi a nemá schopnost získat informace a plnit cíle projektu.

Dimenze učitele

Časová náročnost, náročné hodnocení, může se dostavit únava, ztráta motivace, vyžaduje spolupráci kolegů, může vyvolávat dojem, že není naplňován vzdělávací obsah. Vyučující musí být vybaven potřebnými zkušenostmi, náročné na plánování.

Dimenze učení se

Postrádá posloupnost a systematickosti, chybí fáze procvičování, opakování, náročné na vybavení, materiál, finančně nákladné, proces je rušný, živější, nutná promyšlená organizace výuky.

Dimenze okolního prostředí

Okolí nemusí výuku chápat a může je obtěžovat.

Po důkladném zvážení dojdeme k závěru, že pozitiva převažují.

Nedostatky lze vyvážit profesní přípravou učitelů, využíváním různých metod výuky, vhodnými podmínkami pro výuku (Kratochvílová, 2006, s. 55).

V 21. století je požadována od školství příprava na celoživotní učení a rozvoj dovedností. Projektové vyučování je významný prvek k dosažení potřebného cíle (Dvořáková, 2009, s147).

V dnešní době je projektové vyučování didaktickým prostředkem pro dosažení integrace vzdělávacích obsahů (Dvořáková, 2009, s 148).

2.1.2 Definice základních pojmů

Výchova

Výchovu lze chápat jako složitý, celoživotní systém vzájemných vztahů výchovy, cílů, prostředků a výsledků. Výsledkem výchovy je soubor postojů, vlastností osobnosti, který má za následek určité chování a jednání. Důležitou roli ve výchově hrají učitelé, vychovatelé, škola a rodina. Prostředkem výchovy jsou výchovně vzdělávací metody, organizační formy výchovy, způsoby hodnocení výchovného procesu. Pokud je výchova uskutečňována správně a kvalitně, vede k sebevýchově (Šafránková, 2019, s. 86).

Výuka

Vyučovací proces – výuka představuje činnost učitele i žáka navzájem. Zahrnuje obsah, výsledky, cíle, podmínky, klima třídy a realizaci. To všechno musí být vzájemně propojeno a musí vést k stanoveným cílům a rozvoji jedince. Cílem výuky je systematická výchova a vzdělávání jedince. Uskutečňuje se ve vzdělávacích institucích i v jiných zařízeních specifického charakteru (Šafránková, 2019, s. 184).

Má-li být výuka kvalitní, musí být správně naplánované činnosti učitele i žáků v hodině. Kvalitní příprava znamená pedagogické projektování. Cílem je zajištění podmínek výuky a poskytování určitého množství znalostí vhodnou formou motivace a prostředků k výuce. Ke kvalitní výuce neodmyslitelně patří vytvoření pozitivního klimatu ve třídě. Žák by měl mít pocit, že učivo zvládne, měl by prožívat úspěch a zároveň si být vědom pokroku, kterého výukou dosahuje. Pedagogické projektování musí mít určitou logiku. Zahrnuje nejen vhodnou přípravu, realizaci plánu, ale i zpětnou vazbu (Šafránková, 2011, s. 244).

Jednotlivé fáze projektu znamenají:

- Stanovení cílové skupiny žáků dle schopností jednotlivých žáků.
- Vymezení možností vzdělávání dle potřeby daného oboru.
- Výběr obsahu učiva, vymezení učebních cílů.
- Zvolení správných výukových forem a metod.
- Hodnocení a sebehodnocení zvládnutého učiva.

Didaktické principy plánování výukové jednotky:

Názorné předvedení učiva a propojení učiva do jednotlivých předmětů.

Zapojení žáka do výuky, vzhledem k jeho schopnostem a věku.

Permanentnost a důslednost (Šafránková, 2011, s. 245).

Vyučování

„Vyučování (výuka) je pedagogicky připravená situace, ve které probíhá nebo má probíhat záměrné a řízené učení“ (Votava, 2018, s. 11).

Vzdělávání

Vzdělávání znamená socializaci jedince, obohacování jedince, rozvíjení kognitivních funkcí, získávání dovedností, poznatků, postojů. Je to proces ukončený, který slouží jako soubor dovedností, znalostí, názorů a hodnot (Šafránková, 2019, s. 38).

Vzdělání je nedílnou součástí výchovy, významně se podílí na rozvoji osobnosti žáka a úzce spolu souvisí (Šafránková, 2019, s. 39).

Učivo

„Učivo je v tomto textu chápáno, jakou soubor informací, podnětů a činností zpracovaných a připravených pro konkrétní vyučovací jednotku, s nimiž se má žák podle záměru učitele setkat, aby jejich prostřednictvím dosáhl stanovených cílů“ (Votava, 2018, s. 30).

Výukové metody i organizační formy výuky

Výukové metody a organizační formy jsou základní didaktické prostředky, které ovlivňují proces vyučování. Slouží k dosažení výchovně-vzdělávacích cílů, utváření sociálních vztahů, atmosféře ve třídě, motivaci žáků, rozvoji tvořivosti u žáka. Volba metody a formy výuky musí brát na zřetel schopnosti žáka a jeho osobnost (Šafránková, 2019, s. 209).

Po dlouholeté praxi v současném školství jsem dospěla k závěru, že vzdělání probíhá v klidné atmosféře a bez stresu, dokáže-li být vyučující kreativní. Zařazením vhodných metod do výuky se stává výuka pestrou, efektivní a žáci bývají mnohem aktivnější.

Národní program vzdělávání

Dokument vypracovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a schválený Parlamentem, zavedený zákonem, vymezuje vzdělávací oblasti, obsahy. Je rozhodně smysluplný a umožňuje motivovat učitele k přemýšlení, k účinnému naplnění tohoto programu. Navazuje na něj RVP vymezující obsah, rozsah a podmínky vzdělávání jednotlivých oborů. RVP jsou vypracovávány také centrálně, pro školy jsou závazné pro tvorbu ŠVP. ŠVP si tvoří každá škola sama a dle nich se následně vyučuje. Smyslem ŠVP je vytvořit školní výuku dle místních podmínek a realizující vzdělávací cíle jednotlivých škol (Valíšková, Kasíková a kol. 2007, s. 89).

Úkolem RVP je určit standardní a závazný stupeň vzdělávání, kterého by mělo být dosaženo u žáků ve vědomostech, dovednostech, znalostech, postojích. RVP dává ředitelům škol a jednotlivým učitelům možnost upravit vzdělávání v samotných školách dle potřeby. Tímto posiluje autonomii jednotlivých škol, tvořivost pedagogů, ale také zodpovědnost za obsah a kvalitu vzdělávání. RVP směřuje ke komunikaci, spolupráci, demokracii, zvládnání informačních technologií a výchově ke zdraví, k vzdělávání, které je vedeno v souladu s potřebami žáka a vzhledem k jeho možnostem. RVP je orientovaný k naplňování kompetencí, které tvoří výstup vzdělávání a vyjadřují znalosti, dovednosti, vědomosti a postoje, které by měli žáci dosáhnout během vzdělávacího procesu. Zahrnuje řadu současných témat evropského a globálního charakteru. V 21. století RVP upřednostňuje takovou strategii vyučování, která zahrnuje týmovou spolupráci a kooperativní formy výuky, tj. zařazovat do výuky problémové vyučování a projektovou výuku, s potřebou aplikace informačních a komunikačních technologií. RVP vymezuje obecné cíle, výchovné a vzdělávací strategie i klíčové kompetence žáka (Šafránková, 2011, s. 98).

RVP stanovuje vzdělávací obory a jednotlivé školy si vytváří v ŠVP vyučovací předměty, v kterých musí prokazatelně realizovat vzdělávací obsahy. RVP a ŠVP obsahují několik průřezových témat, která prostupují vzdělávání téměř ve všech předmětech (Šafránková, 2011, s. 99).

ŠVP je vytvořen na základě platného RVP, je orientovaný na jednotlivé školy, potřeby, zájmy žáků a regiony, obce, v kterých se školy nachází. Obsahuje podstatu ŠVP, identifikační údaje školy, charakteristiku školy, hodnocení žáků a autoevaluaci školy (Šafránková, 2011, s. 100).

Nedílnou součástí RVP oboru kadeřník 69-51-H/01 jsou průřezová témata. Jedním z průřezových témat je téma Člověk a svět práce. Cílem tohoto průřezového tématu jsou praktické dovednosti a znalosti a jejich využití v profesním uplatnění, v osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci. Výuka by měla být sestavena tak, aby žáky vedla k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu. Člověk by měl být schopen reagovat na dynamicky se měnící podmínky pracovního trhu. Téma Člověk a svět práce naplňuje několik důležitých kompetencí. Motivovat žáka k osobní zodpovědnosti a celoživotnímu učení. Vzdělávání má vybavit žáka schopností sebereprezentace při aktivním vyhledávání práce, ale také schopností vyhledávat informace vedoucí k profesnímu rozvoji (EDU-RVP, 2022).

Kompetence

„Kompetence je excelentní způsobilost k výkonu činnosti a ke zvládnutí profesních a životních situací, integruje vědomosti, dovednosti, postoje. Kompetence jsou rozvoje schopné, variabilní a flexibilní“ (Votava, 2018, s. 37).

Kurikulum

Národní kurikulum má široký obsah. Je to komplexní systém řízení obsahu školního vzdělávání na celonárodní úrovni. Zahrnuje vymezení obsahu vzdělávání, standardy vzdělávání jak cílových, tak evaluačních, zařízení a fungování institucí, nástrojů, vytvoření vztahů mezi systémem národního kurikula a veřejností. Kurikulum je chápáno jako věc veřejného zájmu (Průcha, 2013, s. 252).

„Jedná se o celkovou plánovanou, realizovanou a výslednou zkušenost, kterou si žák má osvojit, kterou si osvojuje nebo si již osvojil během procesu vzdělávání“ (Votava, 2018, s. 31).

Kurikulum v dnešní době digitalizace prošlo značnou transformací co do obsahu výuky. Transformace spočívá v přesném stanovení cílů a obsahu vzdělávání u jednotlivých oborů učitelem a ztotožnění obsahu žákem. Změny jsou důležité začlenit do výuky a učení žáků a využít znalosti, dovednosti a vědomostí v praxi (Šafránková, 2011, s. 104).

2.2 Projektové vyučování

Pokud má být dosaženo projektovým vyučováním potřebného cíle, musí vycházet z životní reality, s kterou musí být žák ztotožněn a přebírá za ni plnou zodpovědnost. Jen u takových projektů může žák dosáhnout žádoucího výsledku a bude schopen obhajoby a nalezne při hodnocení správné argumenty, vycházející ze získaných zkušeností (Kratochvílová, 2006, s. 36).

Projekt bude působit na rozvoj osobnosti žáka jen tehdy, pokud je komplexní. Může obsahovat několik menších úkolů, které ne vždy budou pro žáka snadno řešitelné. To může žák vnímat jako problém. Přičemž úkoly, které vychází ze získaných zkušeností, jsou pro žáka řešitelné snadněji (Kratochvílová, 2006, s. 39). Projektovou výuku lze charakterizovat jako výuku založenou na projektové metodě (Kratochvílová, 2006, s. 40).

Projekt je vyučovací metoda, při které je zcela odlišně uspořádána učební látka. Při projektovém vyučování žáci řeší určitý komplexní úkol kompletního charakteru – projekt. Úkol, který je pro žáky zajímavý a významný. Takový, žáci přijmou za svůj a přistupují k němu se zájmem (Kalhous, Obst a kol. 2002, s. 299).

Podmínkou úspěchu projektového vyučování je vnitřní motivace žáka. Žák musí úkol přijmout, mít zájem ho vyřešit a dovést úkol do konce. Projekt má zaměstnávat srdce, hlavu – myšlení a ruce.

Vyučující má úkol naplánovat a promyslet, podporuje motivaci a zájem žáka. V projektovém vyučování je nejvhodnější, pokud žák si zvolí svobodně z nabízených témat a stanoví si vlastní úkol. Pro vyřešení úkolu si vyhledá zdroje informací, vybírá pomůcky a materiál (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009, s. 15).

V projektovém vyučování je důležité propojení teoretických vědomostí s praxí a uplatnění názornosti. Nelze si plést projektové vyučování se samostatnou prací žáků, skupinovou výukou, shromažďováním informací, exkurzí, výlety, tematickými procházkami. U těchto typů výuky není totiž uplatňována zpětná vazba. Samostatná práce je aktivizující metoda, která může být jednou z částí projektového vyučování (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009, s. 17).

Pro úspěch projektového vyučování je důležité vypracovat plán. Je také nutné vytvořit potřebné podmínky a správně formulovat cíle. Při dobré organizaci projektu se uspoří čas, energie a efektivně se prověří a využijí poznatky, vědomosti, odbornosti

nasbírané v několika vyučovacích předmětech a dojde k praktickému porozumění. Pokud je učivo izolované v jednotlivých předmětech, žákům se jeví nezajímavé, nic neříkající, nemotivující. Žáci se nudí, nerozvíjí se a s vyučujícím nespolupracují. Taková výuka je neadekvátní, neaktivizující a neplní svůj úkol a nedává smysl (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009, s. 18).

V projektovém vyučování je nutná aktivita a angažovanost žáků i vyučujících. Učitelé různých předmětů při zpracování a přípravě projektu spolupracují. Spolupráce školy a jednotlivých vyučujících je nezbytná. Stejně tak osobní angažovanost a zodpovědnost. To vše přispívá k dobré atmosféře a celkovému klimatu ve škole (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009, s. 19).

Učitelé při projektovém vyučování propojují učivo do větších celků, čímž integrují učivo předmětů a rozvíjejí znalosti, dovednosti a vědomosti, což spěje k výsledku produktu. Učitel hraje při projektovém vyučování velmi důležitou roli. Poskytuje žákům zpětnou vazbu. Vede žáky k dosažení potřebného cíle vhodným kladením otázek. Tím ho podněcuje k zamýšlení na dané téma, nad zadaným úkolem. Myšlení žáka posouvá v řešení úkolu. Žák se podněcuje k organizaci své práce (Tomková, Kašová, Dvořáková, 2009, s. 35).

Projektové vyučování má zcela jinak uspořádanou učební látku než při běžném vyučování. Při tomto vyučování chybí obvyklý výklad učitele, názorná ukázka, zapamatování látky a reprodukce učiva. Žáci řeší za pomoci vyučujícího úkol kompletního charakteru zpravidla úzce spojený s praxí.

2.2.1 Etapy projektového vyučování

1. fáze

Vypracování záměru projektu – konkretizovat smysl, stanovení cílů. Smysl projektu souvisí s učební látkou a přesahuje do několika předmětů. Je nutné přesně formulovat záměr projektu.

2. fáze

Zpracování plánu – konkretizace záměru do jednotlivých kroků. Je to velmi důležité pro motivaci a uvědomění si významu svého konání. Pro žáka je důležité, aby si uvědomil daný záměr. Zpracovat časové rozložení projektu, kolik času bude potřeba k uskutečnění projektu. Neméně důležité je stanovit, v jakém prostředí se bude projekt realizovat. Rozdělit účastníky projektu a stanovit vhodné

podmínky, pomůcky a materiál. Promyslet výstup projektu a seznámit žáky s hodnocením projektu a stanovit, kdo bude hodnotit. Na plánování jednotlivých kroků se podílí žáci, přičemž je nutná jistá dávka kreativity a invence učitelů a žáků. Vyučující plánování sleduje a usměrňuje tak, aby bylo dosaženo vytouženého cíle. Rozhodně je důležité si vše důkladně rozmyslet a plánované aktivity utřídit.

3. fáze

Provedení projektu – probíhá dle předem stanoveného plánu. Vyučující příliš nezasahuje, citlivě usměrňuje aktivity žáků. Vede žáky k zodpovědnosti a samostatnosti. Podporuje žáky v motivaci, aby byl projekt zdárně dokončen.

4. fáze

Vyhodnocení projektu – provádí jak žáci, tak vyučující.

(Kalhous, Obst a kol. 2002, s. 300).

2.2.2 Dle uspořádání projektu mohou být projekty:

- ❖ Individuální – pracuje žák sám.
- ❖ Skupinové – pracuje skupina žáků.
- ❖ Třídní – pracuje celá třída.
- ❖ Školní – rozsáhlé – pracuje celá škola.

(Kalhous, Obst a kol. 2002, s. 301).

- ❖ **Strukturovaný** – student dostane téma, v kterém je charakterizován postup pro získání informací a jakým způsobem budou informace zpracovány.
- ❖ **Nestrukturovaný** – student si téma zvolí, získává materiál, který zpracovává, třídí, analyzuje a prezentuje výsledek práce. Postup zpracování je zcela na volbě studenta (Kratochvílová, 2006, s. 46).

Tradiční výuka je systematické vzdělávání organizačně nenákladné, jednoduché. Pro žáky i učitele celkově známá. Legislativa je tomuto typu výuky přizpůsobena. Nevýhodou je soustavné hledání motivace. Tento typ výuky nepropojuje získané poznatky. Nebere na vědomí individuální možnosti žáků a nerozvíjí sociální vztahy. Projektové vyučování přispívá k motivaci, je nutná spolupráce žáků, rozvíjí tvořivost, vede k zodpovědnosti, podporuje kázeň, toleranci. Nevýhodou je časová náročnost na přípravu i provedení. Nesleduje systematické znalosti (Kalhous, Obst a kol. 2002, s. 302).

2.2.3 Výhody projektového vyučování

Projektová výuka má několik výhod i nevýhod. Žák se při projektovém vyučování učí prožitkem, rozvíjí samostatnost, zodpovědnost, osobnost, fantazii, výuka je pro něj motivací, poznáním, praktickou zkušeností, při které využívá dosavadní zkušenosti a znalosti. Výuka je pro žáka zajímavá tím, že integruje obsahy vzdělávání různých předmětů do praktických činností.

2.2.4 Nevýhody projektového vyučování

Nevýhodou projektového vyučování je náročnost na přípravu, realizaci a hodnocení. Projektová výuka je také náročná na materiální zabezpečení, prostředky, podmínky, organizaci. K realizaci projektového vyučování je nutná spolupráce žáků, učitelů i rodiny. Projektové vyučování není možné realizovat příliš často, vedlo by to ke ztrátě motivace, stalo by se rutinou (Šafránková, 2011, s. 220).

Jsem přesvědčena o tom, že kooperativní výuka, kam projektová metoda rozhodně patří, motivuje žáky k tvořivému přístupu při osvojování učiva. Žáci nejen získávají nové poznatky, ale zároveň se seberealizují, připravují se na celoživotní učení a rozvíjí mnohé sociální dovednosti. V českém školství slouží projektové vyučování jako didaktický prostředek k vyhledávání, zpracování a vyhodnocení informací v reálných podmínkách. Projektová metoda se nemalou mírou podílí na klimatu ve třídě, zároveň i ve škole. O výhodách projektového vyučování nelze pochybovat.

PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE

3 Příprava a průběh projektu

Tříletý učební obor kadeřník poskytuje absolventům technologické postupy a praktické dovednosti v oblasti tvarování vlasů. Žáci si osvojí teoretické znalosti a praktické dovednosti o přípravcích používaných při úpravě vlasů. Zároveň získají pracovní návyky v souvislosti s dodržováním bezpečnosti práce.

Projekt je situován do třetího ročníku a slouží jako příprava k závěrečným zkouškám, jako součást předmětu technologie. Hlavní myšlenkou projektu je zapojení žáků do realizace projektu celkové změny vizáže modelky, od provedení diagnózy vlasů a vlasové pokožky, až po návrh společenského účesu a celkového outfitu pro modelku. Žáci využijí dostupné zdroje, svoji práci vyfotografují a s pomocí PC vypracují odbornou práci. Vytvoří si skupinky, každý žák navrhne konkrétní účes na určené téma a pracuje samostatně od konkrétního návrhu až po praktické provedení účesu a vypracování odborné práce. S líčením pomohou žákyně oboru kosmetické služby.

Projekt bude zasahovat do předmětů technologie, materiály, výtvarná výchova, psychologie, ekonomika, český jazyk, informatika a odborný výcvik. Projekt nese název „Tvarování vlasů.“ Aktuálním tématem je příprava společenského účesu ve stylu 30. let.

Cílem projektu je připravit žáky na úspěšné vykonání závěrečných zkoušek tvůrčí a zajímavou formou. Zároveň také přispět jejich samostatnou prací k budoucímu výkonu profese a k uplatnění na trhu práce ve svém oboru. Hlavním cílem je propojení znalostí a dovedností z několika předmětů, rozvíjet dovednosti, fantazii, znalosti, komunikační a organizační schopnosti. Umět si naplánovat a realizovat svou práci krok za krokem.

Hlavním výstupem projektu bude odborná práce, v níž bude popsán technologický postup společenského účesu, včetně barvení vlasů, výroba ozdoby, která bude součástí účesu, budou vyjmenovány jednotlivé složky barvicího roztoku a charakterizovány účinky jednotlivých složek, také popsány složky přípravků použitých k přípravě samotného společenského účesu. Součástí projektu bude i výkres ztvárněného účesu na čtvrtku tužkou. Žáci také vypracují kalkulaci nákladů na zadaný účes.

To vše žáci vypracují v podobě odborné práce a na nakonec provedou účes dle daného technologického postupu na modelce. Zároveň budou komunikovat vhodným způsobem s modelkou jako se zákaznící.

Vyvrcholením projektu bude adekvátní obhájení práce, popsání technologického postupu barvení vlasů, vypracování zadaného účesu, postup výroby ozdoby a její zapracování do účesu, líčení krok za krokem, použití vhodného oděvu, odpovídajícího zadanému tématu. Forma zpracování účesu, použití vhodných doplňků, líčení a oděvu bude plně ponechána na žácích samotných. Na jejich schopnostech, fantazii, kreativitě a tvořivosti.

Vyučující bude vystupovat spíše v pasivní roli, stává se pozorovatelem, rádcem a je nápomocen dle potřeby, koriguje plánování a realizaci cíle. Aktivní budou především žáci. Žáci budou pracovat naprosto samostatně, se zájmem a motivací, budou uplatňovat kreativitu, tvořivost a fantazii. Žáci uplatní teoretické znalosti a praktické dovednosti. Čas potřebný na provedení projektu bude na teoretickou část minimálně 7 hodin a na praktickou část 3 hodiny. Na vypracování a nashromáždění potřebných podkladů bude potřeba jedna hodina, jedna hodina na prezentaci projektu před žáky mladších ročníků a jedna hodina na prezentaci před vyučujícími a na hodnocení. Návrh projektu je stanovený vyučujícím a pracovat budou žáci naprosto samostatně.

Výukové cíle

V tomto projektu budou uplatněny kognitivní, afektivní a psychomotorické cíle.

1) Kognitivní

- Popsat technologický postup účesu.
- Definování jednotlivých složek barvicího roztoku.
- Výpočet nákladů na zhotovení účesu.
- Výběr materiálu a pomůcek.
- Naplánování jednotlivých kroků zhotovení účesu.
- Napsání seminární práce.
- Reprodukovat a obhájit závěrečnou práci.
- Nakreslení vytvořeného účesu.
- Vyjmenování použitých přípravků.
- Charakterizovat použití daného účesu pro různé příležitosti.

2) Afektivní cíle

- Žák pracuje pozorně a se zájmem.

3) Psychomotorické cíle

- Žák vyhledává potřebné informace.
- Vytvoření a prezentování seminární práce.
- Vytvoření zadaného účesu a ozdoby, která se součástí účesu.

Návrh projektu a RVP, ŠVP

Navržený projekt odpovídá RVP a ŠVP pro obor kadeřník 69–51-H/01. Obor vzdělání kadeřník je střední odborné vzdělání zakončené závěrečnou zkouškou a výučním listem. Obor vyžaduje manuální zručnost a intelektuální dovednosti žáků, logické myšlení, estetické citění, zájem o obor, kladný vztah k práci, pracovní návyky.

Splňuje kompetence absolventa:

- Komunikativní kompetence
- Kompetence využívání informačních technologií
- Kompetence k vedení podniku – podnikatelské
- Kompetence ekonomické – matematické
- Kompetence odborné činnosti
- Kompetence řešení problémů.

3.1 Realizace projektu

Motivační fáze

Učitel pustí žákům ukázkou z filmu Coco Chanel a prezentaci na téma účesová tvorba ve 30. letech. Charakterizuje účesy, líčení, oblečení z doby Coco Chanel a je to zaměřeno i na výrobu a módu společenských účesů 30. let. Toto bude nutit žáka zamyslet se nad módou této historické doby. Dále se vyučující snaží rozpoutat diskusi na téma móda 30. let. Klade otázky na téma společenské účesy, líčení, odívání a doplňky módy 30. let a příležitosti, při kterých je možno využít tento módní styl v dnešní době. Zároveň je nutné si ujasnit, které technologické postupy jsou vhodné pro výrobu společenského účesu, jaký materiál, pomůcky budou použity k realizaci projektu.

Plánovací fáze

Po motivační hodině přijde na řadu plánování tak, aby bylo jasné, jak půjdou jednotlivé aktivity chronologicky za sebou. Učitel žákům zadá úkol, rozdá žákům osnovu, dle které budou vypracovávat odbornou práci na dané téma. Vyučující zopakuje kladením otázek podstatu a téma projektu. Potom žáci konzultují s vyučujícím jednotlivé fáze projektu. Dále seznámí vyučující žáky s dostupnými materiály a pomůckami, které žák bude k realizaci projektu používat. Analyzují vhodnost materiálů, pomůcek, oděvu, výpočet nákladů na výrobu daného účesu. Pak se žáci ptají na podmínky a náležitosti odborné práce. V poslední části projektu si žáci ujasní, jakým způsobem prezentovat výsledky vypracovaného projektu. Vyučující je po celou dobu v roli pozorovatele a rádce. Diskutuje se žáky vhodnými otázkami a poradí vhodné pomůcky, materiály a pomůže s výpočtem nákladů na účes. Apeluje na žáky, aby vymysleli účes, ozdobu do účesu, líčení, oděv vhodný k zadanému tématu. Žáci se rozdělí do skupin s maximálním počtem 3 žáků ve skupině, z toho jedna žákyně oboru kosmetické služby, která bude řešit líčení modelky. Každá skupina si rozdělí jednotlivé úkoly mezi sebou, jednotliví žáci vypracují určitou část projektu samostatně.

První žák stanoví diagnózu vlasů, vypracuje soupis materiálu a pomůcek, technologický postup barvení vlasů a vypracování finálního účesu a ozdoby potřebné k zdokonalení finálního účesu. Veškeré poznatky písemně zaznamenává. U navrženého materiálu zaznamená složení přípravků a účinky jednotlivých složek.

Po celou dobu bude zpracovávání účesu dokumentovat fotoaparátem, nasbíraný materiál bude použit do odborné práce.

Druhý žák se bude věnovat barvení vlasů a konečné úpravě účesu včetně doplňků. Účes musí být slušivý, odpovídat typu modelky a zadanému tématu, dozdobený vhodnými doplňky. Nejprve navrhne odstín barvy, který konzultuje s ostatními účastníky projektu. Akceptuje technologický postup barvení vlasů a následně navržený vhodný účes, na kterém se společně žáci shodli po vzájemné diskusi. Zvolí vhodný způsob zpracování účesu. To vše následně provede prakticky. Nejdříve aplikuje na vlasy barvu, kterou nechá potřebnou dobu působit. Po době působení vlasy umyje a ošetří přípravkem na barvené vlasy. Poté vlasy natočí, usuší a vypracuje konečný účes. Při barvení a česání dbá na dodržování bezpečnosti práce a hygienických pravidel.

Třetí žákyně bude z oboru kosmetické služby. Ta podle požadavků a předlohy navrhne techniku líčení, odstíny make-upu, očních stínů, rtěnky. Techniku líčení, použitý materiál zdokumentuje do odborné práce. Líčení musí odpovídat požadavkům a zadanému tématu, zároveň musí být slušivé a v souladu s oblečením modelky.

Společně se žáci domluví na podobě finálního účesu, vlasové ozdoby, oděvu a líčení. Prokonzultují si vzájemně jednotlivé návrhy. Případně jednotlivé návrhy ještě doplní o vlastní nápady. Následně společně žáci vyrobí vlasovou ozdobu a nakreslí výkres zhotoveného účesu, který bude součástí odborné práce. Pro zdárné dokončení projektu je nutná vhodná komunikace mezi jednotlivými žáky, aktivní zapojení jednotlivých žáků do projektu, spolupráce mezi žáky, kreativita a fantazie.

Veškeré kroky žáci konzultují průběžně s učitelem odborného výcviku. Domluví se na materiálu, který bude zapotřebí k realizaci projektu. Po schválení jednotlivých návrhů si žáci s vyučujícím domluví termín realizace projektu.

Předpoklad je, že projekt bude trvat asi 1 měsíc. Proto je nutné vypracovat harmonogram realizace projektu. Harmonogram vypracuje učitel technologie, každá skupina harmonogram projedná a schválí.

3.1.1 Realizační fáze

Realizace projektu bude následovat v hodinách odborného výcviku. Učitel v úvodu hodin žákům zopakuje záměr projektu, plán projektu a závazný termín odevzdání projektu. Vyučující zároveň žákům připomene dodržování bezpečnosti práce při realizaci projektu. Po shrnutí a opakování se žáci pustí do samotné realizace projektu. Samotná realizace projektu probíhá dle předem připraveného plánu a žáci se na uskutečnění projektu podílejí dle předem rozdělených rolí. Žáci si posadí modelku a připraví si pomůcky, materiál. Prostřou si ochranné prádlo, stanoví diagnózu vlasů a vlasové pokožky. Rozčešou si vlasy do pomocného kříže. Připraví si barvu v potřebné koncentraci, na které se s modelkou domluvili a prokonzultovali, zda bude vhodná dle typu modelky a bude odpovídat zadanému tématu.

Vyučující do práce nezasahuje, pouze monitoruje jednotlivé aktivity žáků. Případně odpovídá na vznesené dotazy žáků a využívá prostoru a upozorňuje žáky na nutnost dodržování bezpečnosti práce.

Během pracovního procesu žáci vzájemně spolupracují a konzultují jednotlivé kroky s modelkou a vyučujícím. Po celou dobu práce mají žáci k dispozici obrázky, které si k uskutečnění projektu nashromáždili a posléze je použijí k vypracování odborné práce. Při práci používají mobilní telefony nebo fotoaparáty pro pořízení fotodokumentace, jež bude sloužit k vyhotovení odborné práce, k monitorování jednotlivých aktivit a kroků projektu. Dalším krokem je zvolení správného technologického postupu nanášení barvy, koncentrace roztoku, doby působení. Vzhledem k tomu, že každá skupina žáků bude aplikovat rozdílnou barvu, budou se technologické postupy nanášení barvy vzájemně lišit. Po nanesení barvicího roztoku na vlasy, sledují žáci proces barvení vlasů. Po době působení vlasy umyjí, aplikují regeneraci na vlasy, poté spláchnou, prosuší, nanesou tužidlo na vlasy pro lepší tvárnost vlasů a trvanlivost účesu. Na vlasech v přední partii vytvoří pokládanou vlnu, zaskřípcují, zbytek vlasů natočí na natáčky, překryjí sítkou a modelku posadí pod sušák. Po dostatečném vysušení vlasů natáčky a skřípce z vlasů odstraní. Vlasy následně pečlivě pročešou a lehce zafixují lakem. Následně vlasy rozdělí do několika partií. V zadní partii vlasy natupírují, vytvoří bouličku a vlasy uhladí. Na spodní části zadní partie k jedné straně přiloží podložku, pírký upevní a vlasy přes ni položí, uhladí a jemně připevní pírký, zafixují lakem. V přední partii

na jedné straně od pěšinky upraví pokládané vlny, opět přelakují. Na druhé straně vlasy hladce učešou a připevní píčky k zadní partii. Celý účes opět přelakují. Do účesu budou použity vhodné doplňky, např. kloboučky se sítkou, čelenky s péry, květiny, které jsou součástí zhotoveného účesu. Vlasovou ozdobu si žáci jednotlivých skupin společně vyrobí. Vlasová ozdoba by měla odpovídat typu zvoleného účesu a barevně zvolenému oděvu. Po dokončení účesu žákyně oboru kosmetické služby modelku vhodně nalíčí. K líčení použije podkladový krém, make-up, oční stíny, linky, řasenku, rudou rtěnku, pudr. Postup líčení bude následný. Nejprve aplikuje podkladový krém, nanese světlý make-up houpičkou, na oční víčka tmavší stíny, odstín bude zvolen dle barvy šatů, následně oční linky a řasenku. Na tváře bude použita tvářenka, rozjasňovač a na rty výrazně červená rtěnka, s výraznou konturkou. Celé líčení bude zafixováno světlým, nejlépe transparentním pudrem. Líčení ve stylu třicátých let nebylo příliš výrazné, používaly se oční linky a výrazné rtěnky. Po zhotovení účesu a líčení si modelka obleče šaty a nazuje boty na nízkém podpatku. Nakonec si žáci vše zdokumentují fotografiemi.

V rámci hodin materiálů žáci sestaví seznam použitého materiálu a vypíšou složení těchto přípravků a zároveň charakterizují účinky jednotlivých složek. Zároveň definují podstaty jednotlivých chemických procesů, které budou probíhat ve vlasu. Dále popíší rozdělí jednotlivých přípravků dle použití nebo trvanlivosti. V hodině ekonomie sestaví rozvahu nákladů na výrobu takového účesu a finální vyúčtování pro zákazníka. V hodinách ekonomie žáci také vypracují rozpočet nákladů spotřebovaného materiálu na projekt. Shrnou seznam spotřebovaného materiálu a připojí ceny na jednotlivé výrobky. Připočtou režijní náklady – elektřinu, nájem, mzdu. Vše propočítají a zároveň vykalkulují DPH. Z toho všeho jim vyjde celkový náklad na vyhotovený účes. Tuto kalkulaci zapracují do odborné práce, jejíž bude součástí.

Odbornou práci vyhotoví při hodinách technologie v učebně informatiky. Žáci vypracovávají jednotlivé části odborné práce každý zcela samostatně. Každý žák ze skupiny vypracovává tu část odborné práce, na které se podílel. Pouze koncept odborné práce mezi sebou vzájemně konzultují. Vyučující poskytuje pouze rady, zodpovídá kladené otázky, do vypracování příliš nezasahuje a žáky zbytečně neovlivňuje a nebrání jejich fantazii.

V rámci hodin technologie proběhne příprava na finální prezentaci. Vyučující žákům zdůrazní, na co by měli klást důraz při prezentování jednotlivých prací. Diskutuje se žáky nad jednotlivými projekty a odpovídá na vznesené dotazy.

Při hodinách výtvarné výchovy žáci společně nakreslí výkres vypracovaného účesu. Účes nakreslí tužkou na čtvrtku velikosti A4. Každý ze žáků nakreslí účes z jiného úhlu pohledu.

Odbornou práci vytisknou a založí do desek. Tuto práci odevzdají vyučujícímu ke kontrole. Zároveň si ji uloží na flash disk, aby ji mohli v hodinách technologie prezentovat žákům nižších ročníků prostřednictvím dataprojektoru na interaktivní tabuli.

3.1.2 Fáze prezentace výsledků

Jednou ze závěrečných fází projektu bude obhajoba, která proběhne v rámci poslední hodiny technologie. Poslouží jako zkouška na finální prezentaci jednotlivých prací před komisí a ostatními žáky. K prezentaci žáci využijí dataprojektor a počítač. Promítnou vytvořenou prezentaci odborné práce na interaktivní tabuli. Dataprojektor a interaktivní tabule jsou pro žáky vhodnými pomůckami při prezentování výsledné odborné práce, značně jim prezentaci usnadní. Žáci popisují jednotlivé fáze projektu, argumentují a vysvětlují jednotlivé technologické postupy. Přesvědčují se tak, zda použili správné formulace v odborné práci. Kladením otázek ostatním žákům a jejich odpověďmi tak získají určitou zpětnou vazbu. Zároveň poslouží tato prezentace k přípravě žáků na závěrečné zkoušky. Žáci si procvičí komunikační schopnosti popisováním jednotlivých technologických postupů, které použijí při plnění zadaných úkolů. Tyto komunikační schopnosti využijí nejen při ústní části závěrečných zkoušek, ale i při jejich praktické části.

Pro zlepšení komunikačních dovedností využijí žáci odbornou práci jako výchozí materiál pro přednášku na téma Společenské účesy. Získané dovednosti a zkušenosti tak předají ostatním žákům z mladších ročníků. Tím projekt získá širší rozsah a mladším žákům nastíní, jaké učivo je čeká v dalších ročnících. To bude zároveň pro ně fungovat jako motivace k dalšímu studiu. Žáci třetího ročníku získají přesvědčení, že projekt vypracovali v potřebné kvalitě, čímž načerpají pocit uspokojení z dobře vykonané práce.

3.1.3 Fáze hodnocení projektu

Na poslední hodině technologie proběhne hodnocení projektu. Vyučující vyzve žáky k tomu, aby každý samostatně vyhodnotil svoji práci krok za krokem, jak postupoval během vypracovávání projektu. Žáci vyzdvihnou klady a přínos projektu. Jednotliví žáci se vyjádří k tomu, co se jim zdařilo, co naopak ne. Zhodnotí případnou spolupráci s ostatními žáky. Zdůrazní, zda se jim projekt líbil a v čem byl pro ně přínosem. Navrhnou cestu k zdokonalení projektu.

Obdobným způsobem se vyjádří k projektu i vyučující. Společně s žáky si prodiskutují výsledky projektu. Vyjasní si, v čem byl projekt přínosem. Ujasní si, co z projektu bude přispívat k zdárnému vykonání závěrečných zkoušek. Vysvětlí si jaké dovednosti, znalosti a vědomosti získali, či si je osvěžili.

Vyučující, kteří se na projektu budou podílet, vyberou nejzdařilejší projekty jednotlivých skupin. Všechny projekty ohodnotí. Jednotliví žáci od vyučujících obdrží známku, která bude odpovídat zdařilosti projektu, ale i úsilí, jaké žáci vynaložili během realizace projektu. Hodnotit se bude nápaditost, originalita, čistota, slušivost, dodržování bezpečnosti práce, vypracování odborné práce, komunikativní schopnosti při obhajobě projektu.

Na hodnocení projektu se také budou podílet ostatní zaměstnanci školy a žáci z nižších ročníků oboru kadeřník a kosmetické služby. Ve chvíli, kdy žáci dokončí účes, líčení a celkový outfit, usadí své modelky a přidělí jim číslo. Zaměstnanci školy a žáci z nižších ročníků vyhodnotí účes, který se jim zdá nejzdařilejší. Příslušné číslo napíší na papírek, který vloží do krabičky, pro tento účel sloužící. Na konci hodnocení budou hlasy sečteny a žákům bude oznámeno, který účes vyhrál v této soutěži. Nejzdařilejší účes postoupí do dalšího kola. Zúčastní se okresního kola soutěže odborných dovedností oboru kadeřník, která se koná každoročně a pořádá ji naše škola. Z tohoto kola soutěže je možné postoupit i na mistrovství republiky.

3.2 Průzkum přínosnosti projektu

V této části bakalářské práce se zabývám přínosnosti projektu jak pro žáka, tak i vyučujícího. V rámci předmětové a metodické komise se vyučující seznámili s navrženým projektem. Navrhli metody a formy výuky a jejich využití při realizaci projektu. Po realizaci celého projektu proběhlo vyhodnocení projektu. Projekt probíhal ve Středním odborném učilišti v Domažlicích v letošním školním roce v listopadu. Na úspěšnosti projektu se podíleli hlavně vyučující odborného výcviku a vyučující odborných předmětů.

Zkušenosti žáků a vyučujících s projektem byly vyhodnoceny a zmapovány dotazníkovým šetřením. Vyhodnocení projektu jsem zajistila vyhodnocením dotazníkového šetření. Hodnocením dotazníkového šetření byla zároveň poskytnuta učitelům zpětná vazba od žáků. Dotazník byl anonymní. Dotazník se zabýval přínosem projektu pro získání znalostí a dovedností, náročností projektu na realizaci, vyhovujícím zvoleným tématem.

Vyjádření žáků k projektu korespondovalo se závěrečnou klasifikací. Výsledné známky byly odrazem dovedností a přístupu žáků k zadanému tématu projektu jako celku.

Návrh dotazníku					
Zaškrtněta číslo dle daných paramerů hodnotící škály					
Přínosnost projektu pro získání vědomostí	5	4	3	2	1
Náročnost projektu na realizaci	5	4	3	2	1
Zvolené téma vyhovovalo	5	4	3	2	1

5 (velmi náročné)

4 (více náročné)

3 (středně náročné)

2 (méně náročné)

1 (nenáročné)

3.2.1 Popis vyhodnocení projektu

Po realizaci projektu s žáky navázal vyučující diskusi směřující k vyhodnocení projektu a poskytnutí zpětné vazby od žáků. Následně byli žáci osloveni s žádostí o vyplnění dotazníku. Získaná data byla vyhodnocena. Analýzou a vyhodnocením byly vytvořeny grafy pro přehlednost šetření a vyhodnocení.

Projektového vyučování se zúčastnilo 21 žáků.

Předmětem dotazníkového šetření bylo:

- Přínosnost projektu pro získání vědomostí a dovedností
- Náročnost projektu na realizaci
- Vyhovující téma projektu
- Přínosnost projektu pro zlepšení spolupráce mezi žáky
- Vhodnost zařazení projektu
- Náročnost projektu na jeho přípravu

3.2.2 Grafické vyhodnocení projektu

Graf č. 1 – Přínosnost projektu pro získání vědomostí a dovedností

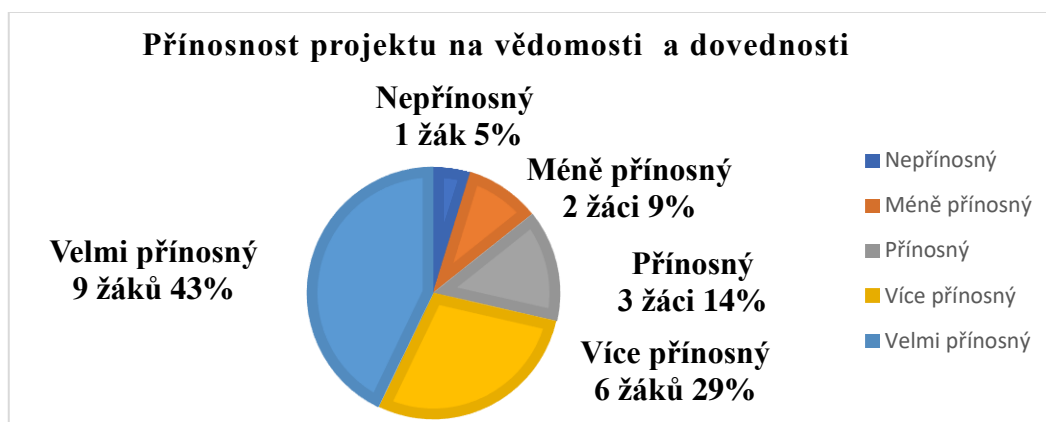
Na základě dotazníkového šetření byl vyhodnocen přínos projektu pro získání vědomostí a dovedností.

Žáci hodnotili projekt:

velmi přínosný, více přínosný, přínosný, méně přínosný, nepřínosný

Žáci vyhodnotili, že přínos projektu na získání vědomostí a dovedností byl:

1 žák – nepřínosný, 2 žáci – méně přínosný, 3 žáci – přínosný, 6 žáků – více přínosný, 9 žáků – velmi přínosný.

Graf 1 - Přínosnost projektu

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 2 – Náročnost projektu na jeho realizaci

Dalším aspektem, který žáci vyhodnocovali dotazníkovým šetřením, byla **náročnost projektu na jeho realizaci**.

Žáci hodnotili náročnost projekut:

- velmi náročná
- více náročná
- středně náročná
- méně náročná
- nenáročná

Žáci vyhodnotili náročnost projektu takto: 2 žáci – velmi náročné, 3 žáci – více náročné, 2 žáci – středně náročné, 8 žáků – méně náročné, 6 žáků – nenáročné.

Graf 2 - Náročnost projektu na realizaci

Zdroj: vlastní šetření

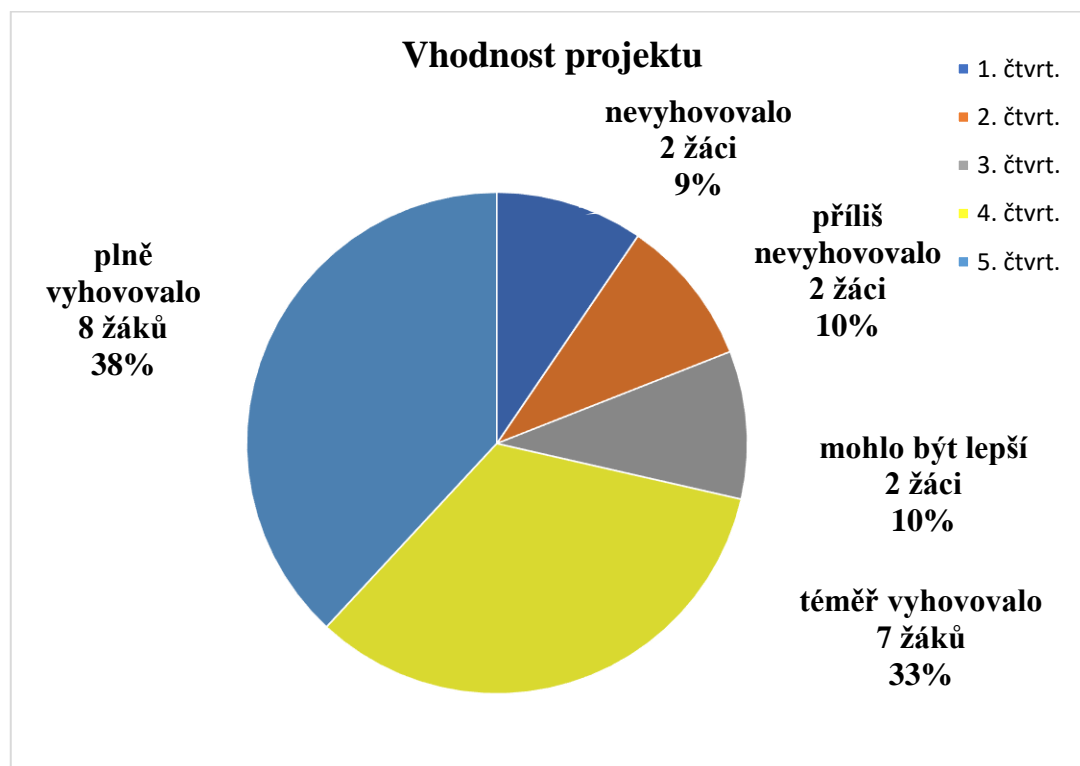
Graf 3 – Zvolené téma vyhovovalo

Žáci dále hodnotili, zda jim **vyhovovalo zvolené téma projektu**. Při zvolení vhodného tématu se žákům dobře realizuje projekt.

Žáci hodnotili zvolené téma projektu:

- Vyhovovalo plně.
- Vyhovovalo téměř.
- Mohlo být zvoleno lepší.
- Příliš nevyhovovalo.
- Nevyhovovalo.

2 žáci – téma nevyhovovalo, 2 žáci – příliš nevyhovovalo, 2 žáci – mohlo být lepší, 7 žáků – téměř vyhovovalo, 8 žáků – plně vyhovovalo.

Graf 3 - Vhodnost zvoleného tématu

Zdroj: vlastní šetření

3.2.3 Zhodnocení projektu vyučujícími

Návrh, průběh, náročnost, vhodnost zvoleného tématu a výsledek projektu jsem prodiskutovala i s vyučujícími, kteří se na projektu podíleli. Diskusí byla poskytnuta zpětná vazba. Diskuse byla konstruktivní a přínosná. Na základě této diskuse lze konstatovat, že se vyučující shodli na tom, že čas a úsilí vynaložené na přípravu a realizaci projektu bylo přínosné. Žáky výuka bavila, pracovali se zájmem, zodpovědně a vzájemně se naučili mezi sebou spolupracovat. Učitele konstatovali, že projekt byl sice náročný na přípravu a koncentraci při realizaci projektu, spolupráci mezi jednotlivými vyučujícími i mezi žáky. Zároveň vyučující konstatovali, že je potřeba takovéto nápady a projekty jakožto aktivizační metody zařazovat do výuky častěji. Zároveň vyučující se svorně shodli na tom, že získané vědomosti a dovednosti, které si projektem žáci osvojili, si dobře zafixovali a následně si je dle potřeby vybaví. To jistě povede k lepším výsledkům a úspěšnému vykonání závěrečných zkoušek a zároveň k lepšímu uplatnění žáků v oboru na trhu práce. Pro hmatatelné vyhodnocení projektu byli vyučující požádáni o vyplnění dotazníku. Dotazníky byly vyhodnoceny a získané výsledky analyzovány a budou použity pro realizaci dalších projektů. Vyučující hodnotili podobné otázky jako žáci.

Osobně jsem se podílela na organizaci celého projektu, návrhu a materiálním zabezpečení projektu i vyhodnocení projektu. Podílela jsem se na sestavení harmonogramu projektu s motivační a plánovací fází. Při realizaci projektu jsem žákům poskytovala rady při vypracování odborné práce v hodinách technologie a výtvarné výchovy, které učím. Žáci při hodinách výtvarné výchovy vypracovali výkres, který je součástí odborné práce. Vedla jsem žáky k finální prezentaci projektu a zdůrazňovala, na co se žáci mají při prezentaci zaměřit. Na přípravě, realizaci a vyhodnocení celého projektu se podílelo několik vyučujících. Učitelky odborného výcviku oborů kadeřník a kosmetička, vyučující ekonomiky, psychologie, informační technologie a českého jazyka. Vyučující odborného výcviku realizovali s žáky přímo účes a líčení, výrobu ozdoby a oděv modelky. Vyučující ekonomiky byla žákům nápomocna s výpočtem celkové kalkulace na výsledný účes. Vyučující psychologie udělovali rady týkající se komunikace se zákazníkem a prezentace jednotlivých prací. V hodinách českého jazyka žákům učitelé pomáhali se stylizací jednotlivých prací. V hodinách informatiky žáci vypracovávali jednotlivé odborné práce a prezentace.

Graf 1 Žáci mezi sebou spolupracovali

Spolupráce mezi žáky je při realizaci projektu velmi důležitá. Bez vzájemné spolupráce žáků není realizace projektu možná. Přispívá zároveň i k dobrému klimatu ve třídě. Žáci se projektovým vyučováním naučili vzájemně mezi sebou komunikovat a vzájemně si pomáhat, naučili se toleranci a porozumění. Ne všem žákům jde spolupráce snadno, některým činí potíže. Vyučující je při realizaci projektu pozorovali a získali tak o žácích samotných cenné informace, které jim budou usnadňovat práci se třídou při výuce. Ke zlepšení spolupráce mezi jednotlivými žáky připívá vhodně zvolené téma.

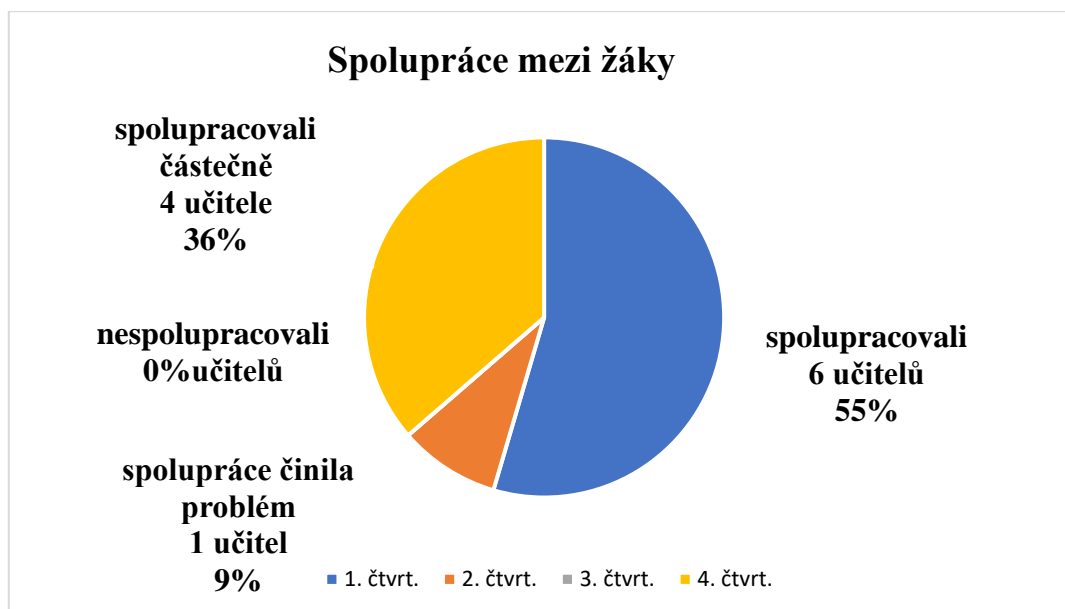
Zkoumána byla vhodnost projektu **pro zlepšení spolupráce mezi žáky**.

Vyučující hodnotili:

- Žáci spolupracovali.
- Žákům činila spolupráce problém.
- Žáci nespupracovali.
- Žáci spolupracovali částečně.

Výsledek dotazníkového šetření vyučujícími:

žáci spolupracovali – 6 učitelů, spolupráce jim činila problém – 1 učitel, žáci příliš nespupracovali – 0 učitelů, žáci spolupracovali částečně - 4 učitelé

Graf 1 – Spolupráce mezi žáky

Zdroj: vlastní šetření

Graf 2 – Vhodnost načasování projektu

Dalším aspektem, který byl vyhodnocen, byla **vhodnost načasování projektu do třetího ročníku**.

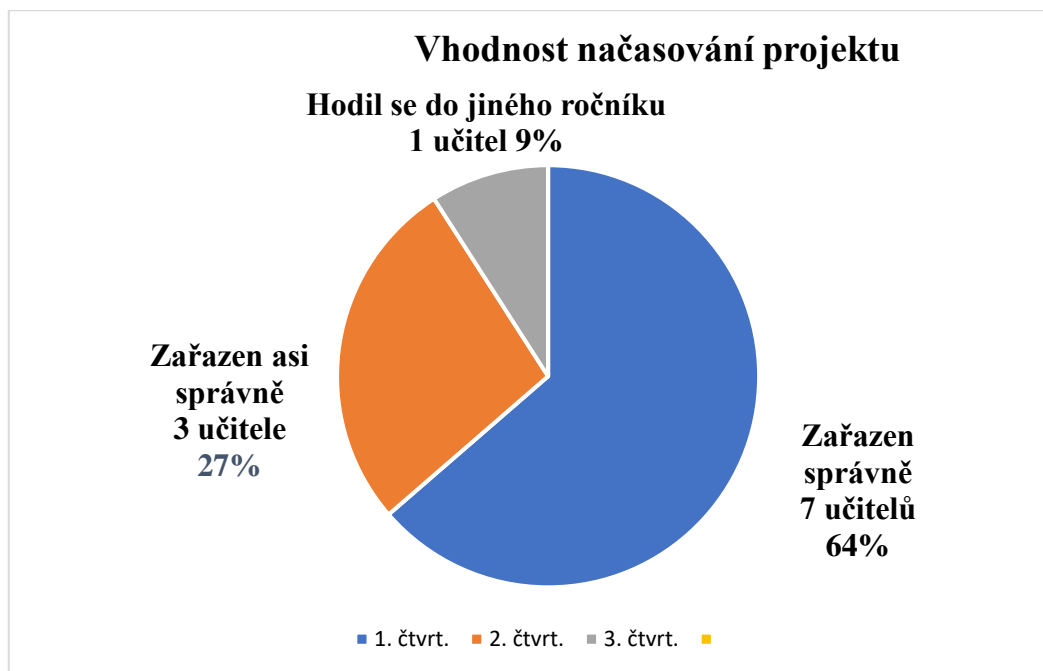
Vzhledem k tomu, že projekt má sloužit jako příprava žáků k závěrečným zkouškám, je nutné jeho správné zařazení do výuky. Záměr zařadit projekt na téma Účes ve stylu 30.let do třetího ročníku byl proto, že žáci třetího ročníku mají již dostatečné znalosti k realizaci tohoto projektu.

Vyučující hodnotili:

- Projekt byl správně zařazen.
- Projekt byl asi správně zařazen.
- Projekt se hodil do jiného ročníku.

Výsledek dotazníkového šetření

správné zařazení projektu – 7 učitelů, asi správně zařazení – 3 učitelé, projekt se hodil spíše do jiného ročníku – 1 učitel

Graf 2 – Vhodnost zařazení projektu

Zdroj: vlastní šetření

Graf 3 - Projekt byl náročný na přípravu

Posledním aspektem, který učitelé hodnotili, byl aspekt, zda byla **projektová výuka náročná na přípravu**.

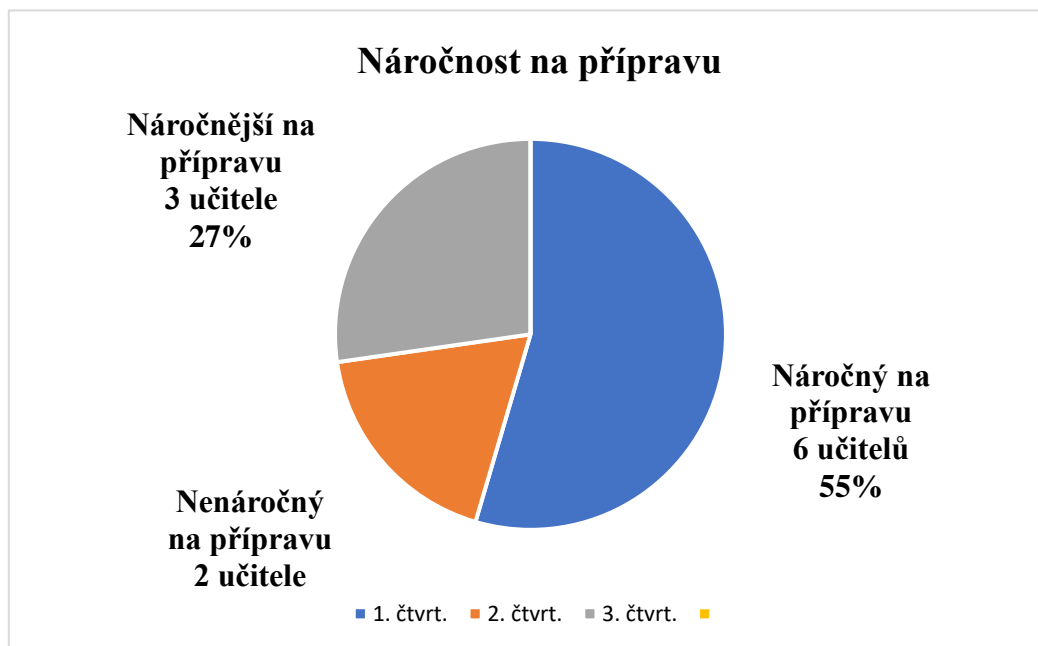
Realizovat projektovou výuku klade na učitele nemalé nároky. Projektová výuka je proces, který je nutné pečlivě naplánovat. Jen tak může být průběh projektu hladký a smysluplný. Naplánování projektového vyučování je náročné na čas, který vyučující musí projektu věnovat.

Vyučující hodnotili náročnost projektu na přípravu:

- Projekt byl velmi náročný na přípravu.
- Projekt byl náročnější na přípravu.
- Projekt nebyl příliš náročný na přípravu.

Výsledek dotazníkového šetření

velmi náročný na přípravu – 6 učitelů, náročnější na přípravu – 3 učitelé,
nebyl příliš náročný na přípravu – 2 učitelé

Graf 3 - Náročnost na přípravu

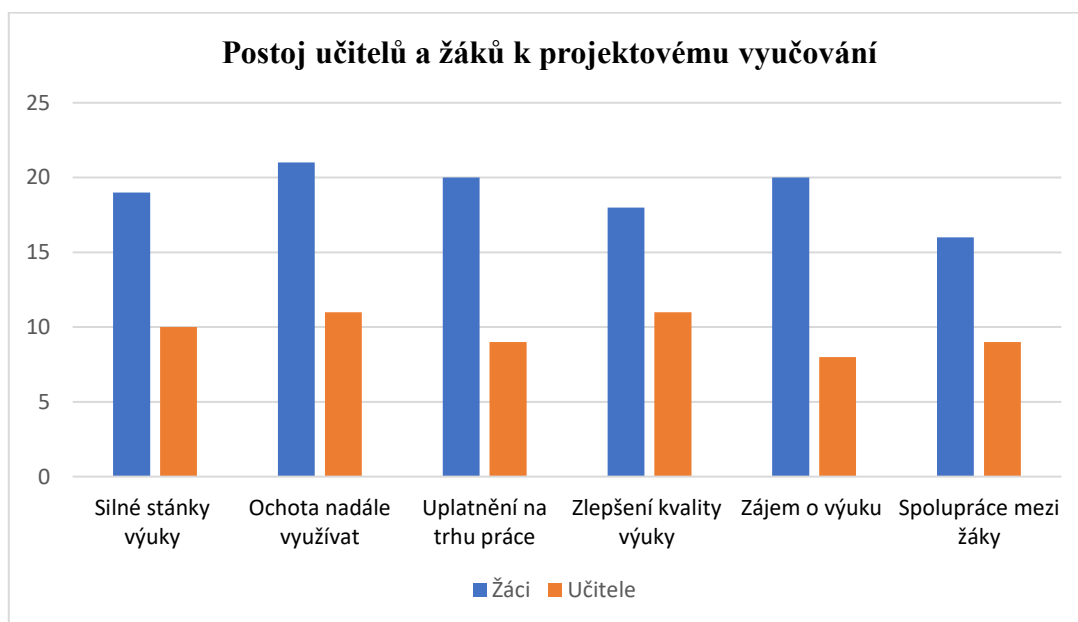
Zdroj: vlastní šetření

Graf 1 - Postoj učitelů a žáků k projektovému vyučování

Dotazníkovým šetřením byly kladeny žákům i učitelům některé otázky stejného typu. Cílem bylo zjistit, jaké postoje zaujali k tomuto typu výuky jak žáci, tak i učitelé. Toto šetření bylo významné především pro vyučující. Cílem bylo zjistit, zda žáci jsou s projektovým vyučováním spjati a spokojeni. Zda projekt měl pozitivní dopad pro obě strany. Jaké výhody jim tento typ výuky přinesl. To by mělo vést učitele k dalšímu uspořádání výuky. Zda učitele i žáci budou dostatečně motivováni k zařazování projektového vyučování v dalších tématech výuky. V čem spatřují výhody a přínos tohoto typu výuky.

Žáci i vyučující hodnotili projektové vyučování v několika společných aspektech:

- Spatřovali v projektovém vyučování silné stránky.
- Zda jsou ochotni i nadále využívat projektové vyučování při další výuce.
- Získané dovednosti a vědomosti se promítnou při uplatnění absolventů v oboru kadeřník na trhu práce.
- Projektové vyučování vedlo ke zlepšení kvality výuky.
- Projektové vyučování aktivovalo zájem o výuku.
- Projektové vyučování zvýšilo spolupráci mezi žáky a zlepšilo klima ve třídě.

Graf 1 – Postoj učitelů a žáků k projektovému vyučování

Zdroj: vlastní šetření

3.2.4 Zhodnocení dotazníkového šetření

Z výzkumu jednoznačně vyplývá, že přínos projektové výuky byl významný. Všichni, kdo se na projektu podíleli, vnímali projektovou výuku jako potřebnou a jednu z vhodných metod výuky a zároveň přínosných forem práce. Základní organizační formou práce při projektu byla skupinová práce.

Zároveň učitelé při plánování projektu využili mnoho kreativních nápadů a vycházeli z požadavků ŠVP.

Úspěch projektu závisel na mnoha faktorech, na vhodnosti zvoleného tématu, schopnostech žáků mezi sebou spolupracovat, na klimatu ve třídě, znalostech a dovednostech získaných v jednotlivých předmětech a materiálním zajištění projektu. Realizace projektu byla pro učitele náročná zejména na plánování jednotlivých kroků projektu, motivaci žáků pro plánování zadaného úkolu a zároveň zajištění projektu z hlediska materiálního.

Ovšem role učitele při samotné realizaci projektu spočívala v roli poradce. Ideou projektu byl kompletní rozvoj osobnosti žáka. Dotazníkovým šetřením bylo jednoznačně prokázáno, že tato idea byla naplněna. Žáci přebrali za realizaci projektu plnou zodpovědnost a zhostili se realizace projektu s plným nasazením. Jednotlivé skupiny žáků se podílely na zadaných úkolech se zájmem. V diskusi po splnění projektu se všichni shodli na tom, že je práce bavila a byla velmi přínosná.

Žáci i vyučující hodnotili projektové vyučování v několika společných aspektech:

- V čem spatřovali silné stránky projektového vyučování.
- Zda jsou ochotni i nadále využívat projektové vyučování při další výuce.
- Získané dovednosti a vědomosti se promítnou při uplatnění absolventů v oboru kadeřník na trhu práce.
- Zda projektové vyučování vedlo ke zlepšení kvality výuky.
- Projektové vyučování aktivovalo zájem o výuku.
- Projektovým vyučováním zvýšilo spolupráci mezi žáky a zlepšilo klima ve třídě.

3.3 Diskuse

Projektové vyučování je komplexní metoda, kterou lze vhodně využívat právě v odborném vzdělávání. Umožňuje získávání vědomostí a dovedností zajímavou formou. Žáci vidí ve svém snažení konkrétní úkol, který jim poskytuje hmatatelný produkt. Při projektovém vyučování dochází k aktivnímu propojení mezipředmětových vztahů, k uplatnění teoretických znalostí v praxi. Zároveň dochází ke zlepšování sociálních vztahů a klimatu ve třídě, vzhledem k tomu, že žáky nutí k neustále spolupráci při práci na projektu.

I přes značnou časovou náročnost na přípravu projektu a na organizační schopnosti pedagoga má projektové vyučování nesporné výhody jak pro pedagoga, tak pro žáky. Tento způsob výuky nesporně patří mezi aktivizační metody výuky. Žáci musí přistupovat aktivně k plnění zadaného úkolu. Zároveň rozvíjí u žáků profesní dovednosti a prohlubuje teoretické vědomosti. Zlepší komunikativní dovednosti, prezentační a ekonomické schopnosti. Žáci si prohloubí schopnosti práce na PC při vypracování odborné práce, která je součástí projektu. Bude uplatněno sebehodnocení jednotlivých prací samotnými žáky. Zároveň budou mít možnost srovnávat kvalitu své práce s prací ostatních spolužáků. Projektem budou naplněny klíčové i odborné kompetence.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence se týkají především znalostí a vědomostí, které budou následně postupovat do odborných dovedností a pracovních činností. Budou se týkat znalostí technologických postupů, samostatnosti, logického uvažování, ekonomického povědomí, komunikativních a kooperativních dovedností, efektivní spolupráce, schopnosti pracovat s ICT, získávání informací, zodpovědnosti, sebereflexe, kritického myšlení, prezentačních schopností.

- Matematické a logické kompetence
- Prezentační a komunikativní kompetence
- Ekonomické kompetence
- Posílení sebehodnocení, kritického myšlení
- Kompetence práce s ICT, práce s informacemi
- Kompetence k učení, samostatnosti, spoluodpovědnosti
- Kompetence řešení problémů

Odborné kompetence

Odborné kompetence se liší od klíčových kompetencí v tom, že přímo souvisí s konkrétními pracovními činnostmi. Naplnění odborných kompetencí může přímo souviset s uplatněním absolventa na trhu práce v daném oboru. Souvisí přímo s naplněním cílů odborného vzdělávání.

- Stanovení diagnózy vlasů
- Určení správného technologického postupu barvení vlasů
- Stanovení správného technologického postupu finálního účesu
- Použití adekvátních materiálů a pomůcek k zhotovení účesu
- Aplikování líčení na modelce, zvolení vhodného materiálu
- Uplatnění teoretických znalostí v pracovním procesu
- Schopnost stanovit a propočítat ekonomické náklady daného pracovního úkonu

Bakalářská práce popisuje historický vývoj projektové výuky a využití projektů v současném školství. Zároveň charakterizuje konkrétní projekt v odborném školství. Popisuje jednotlivé fáze projektu od plánování, realizace, až po hodnocení a prezentaci projektu. V práci je navržen projekt, který nese název „Tvarování vlasů.“ Projekt slouží jako příprava k závěrečným zkouškám, ale i jako příprava na vykonávání budoucího povolání a uplatnění na trhu práce v oboru kadeřník.

Obrázek č.1 – Ukázka účesu ve stylu 30. let

Zdroj: vlastní práce

ZÁVĚR

Projektové vyučování bylo definováno. V teoretické části je charakterizován historický vývoj projektového vyučování a popsány jednotlivé fáze projektu. V praktické části byl navržen projekt „Tvarování vlasů ve stylu 30. let“. Projekt odpovídá požadavkům moderní výuky a rámcově vzdělávacího programu oboru kadeřník.

Zároveň byla popsána realizace projektu v odborném vzdělávání oboru kadeřník. Součástí projektu je také vyhodnocení úspěšnosti zadaného projektu žáky i vyučujícími.

Při samotné realizaci projektu dochází k propojení několika předmětů a uplatnění teoretických vědomostí v praktické výuce. Zároveň lze konstatovat, že realizace projektové metody byla úspěšná a bude zařazována do výuky i v následujících letech u dalších ročníků.

Z výsledků dotazníkového šetření a diskuse se žáky projekt splnil daný účel. Žáci propojili teoretické poznatky s praktickou výukou. Zároveň došlo k prohloubení teoretických znalostí a jejich uplatnění v praktické rovině. V neposlední řadě se žáci v zadaném projektu naučili samostatnosti, což vedlo do jisté míry i k jejich seberalizaci.

Projekt rozhodně splnil svůj účel, připravil žáky na vykonání závěrečných zkoušek, což byl i záměr. Zároveň nemalou mírou přispěl k lepšímu uplatnění budoucích kadeřníků na trhu práce v daném oboru.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

DVOŘÁKOVÁ, Markéta. *Projektové vyučování v české škole: vývoj, inspirace, současné problémy*. Praha: Karolinum, 2009. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-1620-9.

JEZBEROVÁ, Romana. *Žákovské projekty: cesta ke kompetencím: příručka pro učitele středních odborných škol*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2011. ISBN 978-80-86856-77-3.

KALHOUS, Zdeněk a Otto OBST. *Školní didaktika*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-571-4

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 80-210-4142-0

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika. 2.*, přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-631-4

ŠAFRÁNKOVÁ, Dagmar. *Pedagogika. 2.*, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2019. 368 stran. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5511-3.

TOMKOVÁ, Anna, Jitka KAŠOVÁ a Markéta DVOŘÁKOVÁ. *Učíme v projektech*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-527-1.

VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1734-0.

VOTAVA, Jiří. *Teoretické základy didaktiky: pro střední odborné vzdělávání*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. ISBN 978-80-213-2859-4.

Elektronické zdroje

edu.cz – Jednotný metodický portál MŠMT [online]. Copyright © [cit. 23.01.2022].

Dostupné z: <https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2020/08/69-51->

[H01_Kadernik_2020_zari.pdf](#)

Seznam grafů

Graf 1 – Přínosnost projektu pro vědomosti a dovednosti.....	35
Graf 2 – Náročnost projektu na realizaci.....	36
Graf 3 – Zvolené téma vyhovovalo.....	37
Graf 1 – Žáci mezi sebou spolupracovali.....	39
Graf 2 - Vhodnost načasování projektu.....	40
Graf 3 – Projekt byl náročný na přípravu.....	41
Graf 1 – Postoj učitelů a žáků k projektovému vyučování.....	42

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Ukázka účesu ve stylu 30. let.....	45
---	----

Seznam příloh

Příloha 1 – Zadání odborné práce.....	49
Příloha 2 – Pokyny pro žáka	50

Příloha 1

Zadání odborné práce 69-51-H/01 Kadeřník

Název tématu: Tvarování vlasů – společenský účes ve stylu 30. let

Náročný společenský účes ve stylu 30. let lze vytvořit z polodlouhých vlasů nebo dlouhých vlasů.

Žák má možnost volby technik potřebných pro zpracování účesu. Vlasy budou předem zpracovány barvou. Postup a použitý materiál budou zaznamenány v písemném vypracování odborné práce. Součástí výčesu bude vlasová ozdoba, která nesmí zakrývat více než 30 % účesu. Výroba této ozdoby a použití budou opět popsány v odborné práci. Součástí účesu může být podložka i příčesek. Podmínkou zpracování tématu je i líčení a šaty odpovídající zadanému tématu. Vypracování jednotlivých částí projektu bude probíhat v odpovídajících předmětech. Zakončením projektu bude obhajoba a prezentace pro ostatní žáky z nižšího ročníku.

Prezentace a obhajoba bude spočívat v:

1. Představení před zkušební komisí.
2. Popis postupu barvení, vytvoření účesu a výroby vlasového doplňku krok za krokem.
3. Zdůvodnění použití barvy, koncentrace, doby působení a technologického postupu barvení vlasů.
4. Zdůvodnění použitých materiálů a pomůcek.
5. Charakterizování technologického postupu líčení po jednotlivých fázích a způsobu sladění s oděvem modelky.
6. Představení vhodného oděvu pro zadané téma.

Hodnocení odborné práce.

Hodnotí se:

1. Dodržení jednotlivých bodů odborné práce.
2. Dodržování bezpečnosti práce.
3. Zvolení vhodných technologických postupů u barvení vlasů i u zpracování účesu a výroby a použití vlasové ozdoby.
4. Popsání technologického postupu líčení a použitého materiálu.
5. Čistota, slušivost a náročnost účesu.
6. Samostatnost při prezentaci a obhajobě práce.

Příloha 2 - Pokyny pro žáka

Zadání odborné práce

69-51-H/01 Kadeřník

Pokyny pro žáka

Název tématu odborné práce:

Tvarování vlasů „Společenský účes ve stylu 30. let“

Pokyny pro písemné zpracování odborné práce:

1. Písemné zpracování daného tématu bude provedeno v programu PowerPoint minimálně deset slajdů. Vypracování bude krok za krokem.
2. Titulní stránka bude obsahovat adresu školy, název projektu, název tématu, jméno a příjmení autora práce, název, kód oboru, třída, školní rok a fotografie modelky.
3. Jednotlivě technologické postupy budou zdokumentovány fotografiemi a zapracovány do prezentace krok za krokem a doplněny popisem.
4. Odborná práce bude odevzdána v pevných deskách, čelní strana musí být průhledná tak, aby byla vidět celková fotografie modelky.

Osnova odborné práce.

Odborná práce musí obsahovat

- ❖ Titulní list
- ❖ Popis modelky, diagnóza vlasů
- ❖ Popis vybraného účesu a zdůvodnění volby
- ❖ Seznam použitého materiálu a pomůcek
- ❖ Technologický postup barvení vlasů, zpracování účesu, líčení a příprava vlasového doplňku krok za krokem.
- ❖ Fotografie jednotlivých technologických postupů, finálního účesu, líčení a fotografie celkového vzhledu modelky včetně oděvu.

Pokyny pro zhotovení účesu

- ❖ Příprava modelky, stanovení diagnózy, použití ochranného prádla.
- ❖ Vlasy budou nabarveny a natočeny na natáčky, na přední partii bude vytvořena pokládaná vlna.
- ❖ Bude vytvořen zvolený účes a použita vlasová podložka a vhodná ozdoba.

- ❖ Stylingové přípravky budou zvoleny s ohledem na tvořený účes.
- ❖ Je zakázáno používání kulmofénu.
- ❖ Možnost používat podložky a příčesky.

Prezentace a obhajoba práce

- Představení a obhajoba práce před hodnotící komisí
- Prezentování výsledků projektu před žáky mladších ročníků
- Popis postupu barvení vlasů a zhotovení účesu krok za krokem
- Popis postupu výroby a použití vlasové ozdoby
- Zdůvodnění použití materiálu a pomůcek
- Obhájení technologického postupu líčení a zvolení oděvu pro zadané téma

Hodnocení odborné práce

Hodnotit se bude zejména:

U písemné dokumentace – odborné práce

- Dodržení stanovených podmínek projektu
- Dodržení jednotlivých bodů osnovy a podmínek na úpravu odborné práce
- Způsob popsání technologických postupů, používání odborných výrazů
- Dodržení doplnění odborné práce fotografiemi

U praktického zhotovení účesu

- Dodržení zadaného tématu
- Kreativita a čistota, slušivost, náročnost provedené práce
- Dodržování bezpečnosti práce
- Technologické postupy při barvení vlasů a zhotovení účesu, vlasové ozdoby
- Sladění účesu, líčení a oděvu, soulad se zadaným tématem

Při prezentaci a obhajobě projektu se bude hodnotit:

- Samotný projev
- Popsání technologických postupů
- Používání odborných výrazů
- Komunikace s modelkou, spolužáky, schopnost odpovídat na dotazy
- Prezentace před žáky mladších ročníků
- Obhajoba před zkušební komisí